

жоазията и селянитѣ и между народа се усѣти ново, непознато нему чувство: любовъ къмъ отечеството. Отечество! Тази идея не съществуваеше за българитѣ до 1850 г. Въ слѣдующето дѣсетолѣтие тя почна да се заражда. Между 1860 и 1870 г. тя се показва на дѣло, а въ седемдѣсет-тѣхъ години тя се укѣпа въ кръвъ. Въ продължение на трийсетъ година тя тѣй порастна, укѣпина и се разцвѣтъ, щото увлѣче до безумие младежъта, която се прѣдаде всецѣло подъ влиянието на този очарователенъ романтизмъ, който иска жертви и укѣпинали характери.

Такъвъ романтикъ бѣше Стоянъ, синътъ на кривенския механджия. Въ врѣмето на необмисленното, отчаено въстание на Хаджи Димитра (1868 г.), той бѣше още малъкъ и неучаствова въ дѣлото по независяще отъ него обстоятелства. Той се учаше тогава въ Букурещъ и за това никой не му съобщи отъ по-рано, защото го считаха за малко момче. Но той считаше себя си за човекъ, напълно способенъ да жертвува живота си за благото на своето отечество. Като са научи за печелниятъ изходъ на прѣдприятието, Стоянъ отиде при одного отъ членоветѣ на българскиятъ комитетъ, който засѣдаваше въ столицата на Романия, и го попита:

— Защо не ми извѣстихте прѣдварително?

— Защото ти нѣмашъ повече отъ седемнайсетъ-осемнайсетъ години.

— Но азъ съмъ силенъ и здравъ.

— Но това бѣше глупаво прѣдприятие, каза членатъ отъ комитета.

— Глупаво прѣдприятие?! извика той съ негодувание.

— Тѣ бесполезно загинаха.

— Безполезно?!

Той кипна: излѣзна плака и дълго неможи да се успокои. Защо не е можалъ да раздѣли участъта на Хаджи-Димитра и неговитѣ другари? стана му тѣжко, досадно; тѣзи чувства се сродиха съ неговтъ характеръ. Той растѣше съ тѣхъ, откриваше ги на баща си, на майка си, на баба си, на сестра си всѣкий пѣтъ, когато си дойдѣше отъ Букурещъ. По тѣкъвъ начинъ той заразяваше съ патриотизмъ своето